

۲۰۳۳/۱۶

مبانی مدیریت پروژه

(در صنعت نفت و گاز)

پنجاه و یک سید حسن توفیقی

انتشارات آریان

۱۳۹۸

سرشناسه	: توفیقی، سیدحسن، ۱۳۵۶-
عنوان و نام پدیدآور	: مبانی مدیریت پروژه (در صنعت نفت و گاز) / سیدحسن توفیقی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات آریان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۳۳۲ ص.: مصور، جدول، نمودار؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۷۹-۶-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: مدیریت طرح‌ها
موضوع	: Project management
موضوع	: مدیریت ریسک
موضوع	: Risk management
موضوع	: نفت -- صنعت و تجارت -- مدیریت
موضوع	: Petroleum industry and trade -- Management
موضوع	: گاز -- صنعت و تجارت -- مدیریت
موضوع	: Gas industry -- Management
رده بندی کسب	: HD ۶۹/۹ ت ۴ م ۱۳۹۸
رده بندی دیویی	: ۶۵۸/۴۰۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۶۶۱۶۰۲

مبانی مدیریت پروژه (در صنعت نفت و گاز)

تالیف و تدوین: مهندس سید حسن توفیقی

ناشر: انتشارات آریان

ناظر فنی: هادی عبدی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۹۸۷۹ - ۶ - ۱

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

- ۷ فصل اول: مبانی و مفاهیم پایه در مدیریت پروژه
- ۲۳ فصل دوم: چگونه پروژه‌های نفت و گاز را مدیریت کنیم؟
- ۵۷ فصل سوم: مشکلات تنظیم برنامه زمان‌بندی
- ۷۹ فصل چهارم: کنترل هزینه پروژه
- ۱۰۱ فصل پنجم: به کارگیری منابع
- ۱۳۳ فصل ششم: مناقصه، مزایده و قلم‌های قرارداد
- ۱۵۳ فصل هفتم: رویکرد جدید در مدیریت پروژه‌های نفت و گاز
- ۲۱۱ فصل هشتم: مدیریت ریسک کاربردی برای پروژه‌های نفت و گاز

بنام خداوند داد آفرین

هزار شکر که دیدم به کام خویش باز

ز روی صدق و صفا گشته با دلم دم ساز

روندگان طریقت ره بلا سپرد

رفیق عشق چه غم دارد از نشیب و فراز

آنچه پروژه را معنا و حیات می بخشد، مدیریت حاکم بر پروژه است. اساس مدیریت پروژه، کنترل نظام یافته متغیرهای زمان، هزینه، کمیت و کیفیت در تمامی فازهای پروژه و دست یافتن به ترکیبی بهینه از این مؤلفه‌هاست. مدیر پروژه باید با یاری کارشناسان برجسته‌ای که در قالب یک سیستم بر روی پروژه کار می کنند، روابط موجود بین فعالیت های مختلف فازهای پروژه را کشف کند و با در نظر گرفتن تمام محدودیت ها و روابط (فنی، اقتصادی، انسانی، سیاسی و...)، برای اجرای آن پروژه، برنامه ای برای تنظیم نماید. در کشور ایران سالانه پروژه های بسیاری تعریف می شود و مبالغ زیادی به آن اختصاص می یابد، ولی از ناحیه طولانی شدن پروژه های عمرانی، ضرر زیان های بسیار به کشور وارد می گردد. عدم تحقق اهداف پروژه ها نیز زیان های اقتصادی اجتماعی بسیار به دولت تحمیل می کند. اگر به این ضرر و زیان ها، هزینه های فرصت نیز اضافه شد، میزان آن ها خیلی بیش تر می گردد. ریشه یابی دقیق این موارد نشان می دهد که یکی از عوامل وجود چنین وضعیتی، بی توجهی به دانش مدیریت پروژه و عدم استفاده از ابزار های این دانش در پروژه های کشور است.

توسعه فناوری، امری تصادفی و خود به خودی نیست، بلکه در برنامه های تحقیقاتی، برنامه ریزی، سیاست گذاری و اجرایی به دیدگاهی جامع و آینده گر نیاز دارد. در کشور ما طی سال های اخیر، تلاش های زیادی در جهت رشد دانش مدیریت پروژه انجام شده و پیشرفتهای خوبی در این زمینه، به ویژه در صنایع نفت و گاز، نیرو و ساختمان نیز به دست آمده است، به نحوی که مدیریت برخی پروژه ها در صنایع نفت و نیرو، قابل رقابت با پروژه های برتر دنیاست، اما بر اساس شواهد

موجود، در کل هنوز درک لازم از پویایی‌های فرآیند توسعه فناوری از دیدگاه مدیریتی و فرآیندی وجود ندارد. به‌منظور ایجاد یکپارچگی و هماهنگی‌های لازم بین فرآیندها و فعالیت‌های توسعه فناوری برای ارتقاء میزان موفقیت آن، نیاز به ارائه یک الگوی مدیریتی که راهنمای انجام پروژه‌های توسعه فناوری درون‌زا در کوتاه‌ترین زمان ممکن باشد، کاملاً احساس می‌شود.

و این امر برای پیشرفت و بهبود سریع صنعت نفت و گاز کشور، باید در چگونگی حرکت به مدیریت پروژه تغییرات اساسی صورت پذیرد. نمی‌توان منکر این حقیقت شد که در حال حاضر، تقریباً بسیاری از امور صنعت نفت کشور صرف‌نظر از این که کارفرما یا پیمانکار اصلی چه کسی باشد، توسط شرکت‌های خصوصی انجام می‌شود. بنابراین، این امر را رسیدن است که به کمک دانش مدیریت پروژه، قوانین و راه کارهای موجود برای تنبیر یابند که شرکت‌های خصوصی بتوانند قدرت فنی و مالی لازم برای رقابت در مناقصات بین‌المللی و داخلی را پیدا کنند. از این‌رو شرکت‌های ایرانی قادر خواهند بود با مانع‌هایان خارجی خود از مزایای یکسان بهره‌مند شوند. در همین راستا بعد از مطالعه کتاب *Project Management in Oil and Gas Industry* and نوشته *Mohamed A.El-Reedy* تصمیم گرفتم تا با ترجمه کتاب و تلخیص مهم‌ترین و کاربردی‌ترین نکات آن، افزوده به تجربیات کاری - با توجه به سابقه کار ۲۰ ساله در زمینه مدیریت ساخت و ساز - نظارت در پروژه‌های میدانی نفتی ایران - کتاب را چراغی سازم برای آیندگان. کتاب در زمینه‌های جوان و تازه‌نفس این عرصه پهناور، لازم به ذکر است که فصل اول کتاب با عنوان «مبنای و مفاهیم پایه صرفاً به جهت یادآوری کلیات، مبنای کلیدی و ورود به مباحث اصلی» تالیف شده است. در پایان جا دارد از دوست و همکار عزیزم آقای دکتر امیر راد سعید که در جای‌جای این اثر از ارشاداتش بهره برده‌ام نهایت تشکر و تقدیر را به عمل آورم. تا چه قبول افتد و چه در نظر آید ...

بهار ۱۳۹۸

مهندس سید حسن توفیقی